

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kolozsvár, St. Baron
Főp. (Brassai-utca) 18

Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
177, 226 és 1047

1928. 11. 30.

Egy szám ára
120 és vidéken is lej
Bukarestben

Közzététel közzét

Budapest
Diszkrét 2. 11. 3.

LET

ÚJKELETI POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100

Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjel drágább

Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40
Egy szám ára — ck 2

1928 november 1 Hétfő

Kolozsvár • IX. évfolyam • 239. szám

5687 Chesván 24

A kilencedik évforduló

Irta Giszkalay János

Nincs ennek a földkerekségnek egyetlen olyan civilizált országa, ahol a holnapi napon, írásban vagy szóban, de mindentűz a lelkek legmélyéről egy név ne csendülne fel, egy olyan név, amely ma már fogalomná vált az emberiség szívében: lord Balfour neve. November másodikán van kilencedik évfordulója annak a napnak, hogy a világháború zajában az angol kormány közbeavatkozta azt a nagy nyilatkozatot, amelyben Anglia és az antant nemzetei ismerik a zsidó nép történelmi jogait Palesztinára és ígéretet tesznek a palesztinai zsidó nemzeti otthon felépítésére. Ezt, az évezredek óta pártatlanul álló politikai nyilatkozatot Anglia akkori külügyminisztere lord Balfour írta alá és ezen a néven ismerik ezt a nyilatkozatot a nemzetközi politika mind a mai napig is, „Balfour deklarációnak”. Csak a nemzetségek múlva nyilvánosságra kerülő történelmi dokumentumok fogják pontosan megállapítani tudni, hogy mennyi része volt ennek a deklarációnak kibocsátásában az általános politikai szükségszerűségnek és mennyi része Balfour személyének egyénileg.

De bármit is fogunk bizonyítani a majdan napvilágra kerülő dokumentumok, egy dolog bizonyos: hogy Balfour neve kitörölhetetlenül belé van vésva a zsidó nemzet történelmének éretábláiba és hogy jöhetnek megújulások a világra és a népükre, Balfour neve, jövő évi évezredek minden kődjén is keresztül fog ragyogni a zsidó nép emlékezetében. Mert sok minden népjellemvonás között a zsidóság szinte a szentségtől vitte a visszaemlékezés művészetét. Nincs nép a földkerekségen, amely évezredekre és olyan élő, szinte kézzelfogható realitással vissza tudjon emlékezni, mint a zsidó nép. Az örök profétai vonás egy megnyilatkozás ez is. A jövőbeérés csak úgy, mint a múltbaérés. És ez a múltbaérés valami egészen más, mint a világ népének történelmi emlékezése. A legtávolibb múltat egyénileg és jelennek érzés genialitása ez, szeretetben és gyűlöletben egyaránt.

Népszociológusok, néplélektanok kutatóinak való hálás feladat volna azt megfigyelni, hogy milyen egyéni gyűlölettel tud beszélni és gondolni még ma is, harmadfélszer év múltán is a zsidó ember Hámánról, mintha csak réki, egyénileg lett volna beja vele és milyen meleg szeretet csendül ki hangjából még most is, ha Círusnak, a nagy perza királynak nevét említi, mintha csak tegnap és övéle, megávitette volna azt a jót, amit az egész zsidó néppel szemben tett — harmadfélszer év előtt. Bizonyos az, hogy Balfour neve évezredekken átál a hála és szeretet érzéseit fogja fakasztani a zsidó szívekben és a nagy Anglia talán már régezzel régen elfeledte létezését, hogy valaha is élt egy Balfour nevű államférfi, amikor a zsidó nemzet emlékezetében még mindig és örökké elpusztíthatatlanul élni fog a neve és emléke. Szegény és egyelőre még világon bolongó nép vagyunk és a nemzeti éleztető nagy deklaráció meghirdetésének kilencedik évfordulóján nem adhatunk mást annak, akinek neve egyéforrott ennek a deklarációnak fogalmával, mint azt a mi nagy és jövő évi évezredek minden viharát is túlélt meleg szeretetünket.

Ennyit néki, a nem közöcsök tartozunk, a nagy idegennek, az idegen miának. De ezzel csak félig róttuk le a tartozásunkat. Nemcsak neki: magunknak is adóssal vagyunk, lelkiünk és a történelem ítélőszéke előtt, a Balfour deklarációért. A deklaráció kibocsátása kötelességeket rótt a nagy Angolországra és úgy is kell hogy legyen: nem mulik nap és alkalom, hogy

a zsidó nép hivatott vezérével ne emlékeztessék, ne figyelmeztessék ezekre a vállalt kötelezettségekre. De a deklarációt nemcsak kibocsátották, a deklarációt el is fogadták. A zsidó nép elfogadta a deklarációt és az elfogadás ténye éppen olyan súlyos, sőt még súlyosabb kötelezettségeket ró az elfogadóra, mint a kibocsátás ténye a kibocsátóra. Igen, egy nagy politikai és még ennél is több: egy nagy becsületbeli váltó fekszik előttünk, amelyen Anglia a kibocsátó és a zsidó nép az elfogadó.

Jól vigyázzunk, mert a váltó az egész világ szemé láttára iratott alá és becsületünk és népi existenciánk és faink, unokánk, egyéni existenciája függ a váltó becsületes beváltásán. És igen: egy nagy és grandiózusan egyszerű váltóról van szó, válóról, amelynek pénz az ára. Ha lassan, ha részletekben is, de tudatosan törleszteni kell ezt a nagy váltóadóságot — és ennek a törlesztésnek neve: Keren Hajjeszód és Keren Kajjemet. Ezzel tartozunk magunk-

Az angol bányászok újabb segélyért fordultak a szovjetekhez

Oroszország egymillió rubel rendkívül segélyt folyósított a sztrájkoló bányászoknak

(London, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hosszú hónapok óta tartó bányászsztrájk ma egy tragikus fejeletet ért. A szakszervezetek pénztárá, amelyhez pedig időközönként nagy összegek folytak be a szovjet részéről küldött segélyekből, annyira kiürültek, hogy már a legminimálisabb segélyeket is alig tudják folyósítani a sztrájkoló bányászok részére. A munkások emiatt lassanként kezdenek visszatérni munkahelyeikre. A bányászok között óriási az elkeseredés és csalódás.

A „Times” jelentése szerint Cook bányászszervezeti főtitkár táviratozott Moszkvába Tomszkinak, a szovjet-bányászszervezet vezetőjének, hogy az angol bányamunkások helyzete kétségbeeső. A munkások tömegesen visszatérnek a munkához, mert éheznek. Ha rövid időn belül nem jön segítség, a bérharc kudarcot vall. Az orosz szovjetszakszervezet elhatározta, hogy egymillió rubelt küld az angol bányászok támogatására. Tegnap este egy angol bányászgyűlésen a bányászok már igen engedékenyeknek mutatkoztak a munkaadókkal szemben.

Calutiu prefektus koalíciós tanácsot akar Kolozsvár élére

A prefektus szerint december 15-én megtartják Kolozsváron a községi választást

(Cluj-Kolozsvár, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban hírt adtuk, hogy a „Monitorul Oficialban” megjelent hivatalos rendelet Kolozsváron november 15-ikére tűzi ki az új községi választások megtartását. Valószínűnek látszott, hogy ez a terminus csak formaszó, mert a kormányuk ismeretesen előkelt szándéka, hogy a kinevezett „Comisia Interimara” uralmát legalább három hónappal meghosszabbítsa. Miatán azonban az új választás eredeti terminusa december 15-ikébe volt megállapítva, a „Monitorul Oficial” közleménye Kolozsváron nagy meglepetést és zavart keltett. Az Uj Kelet munkatársi felkereste dr. Calutiu Martiant, Kolozs megye prefektusát, aki az új községi választások előkészületeiről a következőket mondotta:

— A legnagyobb meglepetéssel értesülök a „Monitorul Oficial” új rendelkezéséről, amely kétségtelenül csak tévedés következménye lehet. Az a királyi dekrétum, amely a volt tanács feloszlását rendelte el, december 15-ikébe állapította meg az új választások dátumát. Valószínűnek tartom, hogy ez a rendelkezés a megyei tanács összehívására vonatkozik, amelynek tagjai egyébként már november 4-ikén meg-

tartják első gyűlésüket.

— Az új községi választásokat illetően egyébként közölhetem, hogy azokat, ellentétes hírekkel szemben, december 15-ikén meg fogják tartani. Csak egy esetben kerülhet sor a dátum elhalasztására, és pedig akkor, ha a kormány időközben módosítani fogja a jelenlegi közigazgatási törvényt.

— Az új választásokat illetően már megtettem az előkészületeket. A jövő héten megkezdem a tárgyalásokat az egyes pártok vezetőivel, mert kifejezett óhajom az, hogy az új városi tanácsban minden nemzetiség és pártárványlat képviselője jasson. Eppen ezért előzetes meg egyezése alapján egy koalíciós tanácsot szeretnék összehozni. A zsidóság minimumálisan két-három tanácsnaghoz fog jutni, egyébként pedig minden párt választóerejének megfelelő számú tagsági helyet nyer el az újonnan megválasztandó városi tanácsban.

— Ani az Osvada polgármester programját illetően, valószínűnek tartom, hogy azt nem mint az interimáris kommisszió, hanem mint a leendő tanács valószínű elnöke mondotta el az újságíróknak . . .

26 október 30

VÉSZET

heti műsora

arszeti opera társj-

HÁZ

leményei.

sz. Szombaton
gszenzációsabb
zinésze nk igert
bemutatni. A
kerek hire ide
ég olyan lázas
mbat esti prem
m volt tapasz-
s kacagtató és
s tánckreációk
hatásukat. Az
tja már a va-
előadásokra is

zinésznöt.

lett folynak a
arabjából. Bu-
sszel fogadták
n ötletes vig-
pénteki esté-
lása, a fősze-
Gizi, Laczkó,
Mihályfi és

ie mint kísértet
igen olesó hely-
tart Rácz József

i buksi! (A leg-
lőszőr. Neményi
Premierbérlet 18

morosságának éne-
Leszállított hely-

us Ferkó (Lea-
y, Ihaszszal Ren-

er: Drága kicsi
edzör. Neményi
ánatben. Sorozat-

itálat 19 sz. A.

bbbélyegző
snél szerez-
rdinand 65.
ben.

S

óbb

3.

12-12.

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSEJÉBEN FELSOROLT KÉRESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTÉKBEN, A VÁSÁROLT ÖSSZEG TIZ SZÁZALÉKAIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGADJÁK EL

Ez a szelvény érvényes dec. 3-ig

Pilsudszky pályafordulása

Pilsudszky marsall, aki néhány hónappal ezelőtt talán legnagyobb nemzeti hőse volt a szabadságszerető Lengyelországnak, az utóbbi napokban egy olyan ügy középpontjába került, amelyből régi dicsősége alighanem erősen megtépázva fog kikerülni. Ez az ominózus ügy egy egy titokzatos találkozó, amely a trónkövetelő Albrecht Radziwill herceg nieszwiezi kastélyában zajlott le. A középkori lovagvár disztermében a lengyel arisztokrácia legnagyobb nevei gyűltek össze és ezen az összejövetelen vett részt Pilsudszky marsall is, ugyanaz a Pilsudszky marsall, aki nemrégiben vérbefojtotta a monarchista érzelmű Grzabsky csoport forradalmát és ezáltal szerzett érdemeinek elismeréséül a nép Lengyelország köztársasági elnökévé választotta.

Pilsudszky természetesen tagadja ezt a pályafordulást, sőt a monarchisták viñai szócsöve, a „Slowo“ határozottan állítja, hogy Nieszwitzben szóba sem került a királykérdés. A bankett Pilsudszky marsall tiszteletére volt, abból az alkalomból, hogy a miniszterelnök megkoszorozta Stanislaus Radziwill herceg koporsóját, aki az orosz betörés idején, mint a marsall adjutánsa esett el.

Igaz, hogy a diszhelyre ültetett marsall jobban Radziwill Karolina hercegnő ült balján pedig Czetwertinsky herceg foglalt helyet. Az is igaz, hogy Radziwill Albrecht herceg felköszöntőjében a lengyel nagytitokosok legteljesebb támogatást biztositotta Pilsudszkyt Lengyelország megerősítésére irányuló törekvéseiben. És az is igaz, hogy Eustach Sapieha herceg egy exponált monarchistánál szokatlan lelkesedéssel üdvözölte a lengyel főnemesség nevében a köztársaság egykori elnökét és megmentőjét, mindamallett a hivatalos sajtó azt állítja, hogy a 400 személyes bankett egyáltalán nem volt politikai jellegű. Csakhogy a nieszwiezi találkozóan elhangzott beszédek ennek az ellenkezőjét bizonyítják.

A lengyel főnemesség minden kétségét kizáró formában állott Pilsudszky mellé és biztositották számára a monarchista és konzervatív szervezetek teljes támogatását. Az is tény, hogy a találkozó eredményeképpen november első felében nagygyűlésre jönnek össze Varsóban az országos nagybirtokosági szervezetek, hogy hatalmas konzervatív pártot alakítsanak meg. A pártalakítás alapfogolata az, hogy befolyásos tagjai a monarchiához való visszatérésig Pilsudszkyt, mint a legerősebb végrehajtó hatalom képviselőjét, szándékában támogatásák.

A lengyel főnemesség politikai állásfoglalásának másik pikantériája az, hogy a nieszwiezi találkozó súlyos csapást jelent a nemzeti demokraták táborra, amelynek választási propagandáját eddig a magnások finanszírozták. Pilsudszky baloldali híveire, a radikális parasztpártúra és a szociálistákra konsternálólag hatott a miniszterelnök részvétele az arisztokraták találkozásánál.

Pilsudszky csatlakozása óriási nyerege a lengyel monarchista mozgalomnak, amely az utóbbi időben egyre szélesebb rétegeket hódított meg és politikai jelentőségűvé nőtte ki magát. Első ízben akkor jött hír a monarchisták megmozdulásáról, amikor az aktuális rezsim tarthatatlanságáról és a szajmpártok szétforgásáról kezdtek beszélni. A monarchisták ekerülhetetlen szükségnek hirdették a rezsimváltást, de nem minden átmenet nélkül, hanem fokozatosan és parlamentáris formában és végül maga a lakosság döntőn a választások útján a monarchia visszaállításáról. Később a monarchista propaganda a viñai zónában, majd

nemskára Varsóban, Poznanban, Kielcében és főleg Krakóban hallatott magáról, de még nem volt egységes jellegű. Pilsudszky már ekkor nagy saimpátiának örvendett az oroszellenes viñai monarchisták körében, mert Oroszország ellen akárkivel hajlandók szövetkezni. A májusi események hatása alatt a viñai monarchisták ki is adták a jelszót, hogy sem külföldről importált, sem pedig valamilyik lengyel herceg nem kell nekik, egyedül csak Pilsudszky József metó a lengyel koronára.

A nyugati részek monarchistái, élükön Raszewitz tábornokkal, külön csoportot alkotnak. Az ő érdemük, hogy Lengyelország királyérmé lakosai országos monarchista pártba tömörültek. 1920-ban a konzervatív nacionalista ifjuság egy része nyílt feikelésben követelte a lengyel királyság visszaállítását, mert szerintük csak a monarchia őrizheti meg a lakosság nemzeti karakterét. Két évvel később Poznanban megtartották az első kongresszusukat, amelynek határoza ából hálába rendszerrel folytatták a hívek szervezését. Mikor aztán a keresztény nemzetiek, Dabanowits és Sronszyk képviselő vezetésével, valamint a parasztság is csatlakozott ehhez az irányrathoz, létrejött az egységes monarchista szervezet, amelynek elnökévé dr. Dombrowskyt választották meg.

A nagyváradi cionista konferencia programja

(Cluj-Kolozsvár, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi nemzeti eszűség hetedik országos parlamentjére nagy apparátussal készül fel az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség központi irodája, de homoly igyekezettel dolgoznak már hetek óta vállvetett munkával a nagyváradi monarchisták és cionisták is, akik minden előkészületet megtesznek arra, hogy a konferencia külső és belső sikerét biztosítsák.

A konferencia iránt Erdély szerente óriási érdeklődés nyilvánul meg, amelynek egyik jele, hogy a helyicsoportok majdnem kivétel nélkül megejtették már a delegátusválasztásokat és a központnak eddig benűdűtött választási jegyzőkönyvek szerint több, mint kéteáz rendezes delegátus megjelenésére lehet számítani.

A konferencián, amint már jelentettük, a Cionista Világszervezet végrehajtóbizottsága: dr. Felix Rosenbluth a Keren Kajemet jeruzsálemi direktóriumát dr. Georg Wollstein, a bukovinsi cionista szervezetet Dr. Mayer Ebner országgyűlési képviselő fogja képviselni.

A konferencia, amelynek tanácskozási Nagyváradon a Kereskedelmi Csarnok nagytermében fognak lezajlani, november hó 7 én kezdődik és a három napra tervezett tanácskozások napirendjét előább közöljük:

November 7-ikén d. u. fél 6 órakor ünnepléses megnyitó ülés.

2. A konferencia megnyitása: dr. Fischer József, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke.

2. Üdvözlések: Dr. Felix Rosenbluth London, a Cionista Világszervezet végrehajtóbizottságának tagja. Dr. Wollstein G. Jeruzsálem, a Keren Kajemet propaganda osztályának helyettes vezetője, dr. Mayer Ebner, Carnauti, kamarai képviselő, a bukovinsi cionista szervezet elnöke.

3. Megemlékezés az év halottairól: G szkaley János.

4. A konferencia elnökségének és az állandó bizottságnak megválasztása.

5. A konferencia elnökének zárószava.

November 8. d. e. 9 órakor

1. Az állandó bizottság jelentése.

2. A jelentések megvitatása.

3. A bizottságok megválasztása.

4. Az Executive képviselőjének előadása.

5. Dr. Georg Wollstein: A KKL a zsidó világ előtt.

6. Palestina-problémák: előadó dr. Kohn H. ut.

7. Az antiszemitizmus lekűzdése: előadó dr. Nistor Sándor Temesvár.

Délután 3 órakor

1. Kulturális, közoktatási és ifjusági problémák: előadó dr. Kohn H. Rzesz, Odad amara.

2. Keren Híjszó: előadó dr. Szonyi Géza.

Dicsóár jó harisnya! Ez a Sipos reklámja! Cluj, Regele Ferdinand-ut 8.

A szervezet vezetőségébe Niemojovszky, az egykori lengyel kormányzótanács tagja is belepert.

Kezdetben ez a szervezet, amely „Narod i Vladza“ (Nép és trón) címmel hetilapot indított, nem rendelkezett megfelelő anyagi eszközökkel. Ez magyarázza meg, hogy csak a mult hónapban sikerült elérniök azt, hogy a lengyel nemzeti demokraták törekvéseinek ellensúlyozására megteremtsék az egységes monarchista frontot. A krakkói jobboldali nacionalisták távol maradtak ugyan ettől az alakulástól, de Pilsudszky csatlakozása ával a monarchista tábor bőséges hárpótlást nyert.

Vannak egyes vélemények, amelyek szerint a nieszwiezi találkozó semmilyen összefűgésben nincs a monarchisták körében végbemenő eseményekkel, hanem csak annyiban volt politikai színezetű, amennyiben a lengyel főnemesség meg akarja szűntetni a széles ellenszélai pozitón álló nemzeti demokraták destruktív befolyását. Pilsudszky lapja, a „Glos Prawdy“ pedig egyenesen azt írja, hogy a miniszterelnök nem is vett részt a főnemesség tanácskozásán.

3. Keren Kajemet: előadó dr. Krémer Ármin.

4. Szervezet: előadó Székely Béla.

5. Pénzügy: Dr. Kirchner Arnold (Lugos).

Délután 5 órakor szakkbizottságok ülése

November 9. d. e. 9 órakor

1. Bizottsági javaslatok beterjesztése.

2. Vita.

3. Választás.

4. A konferencia bezárása.

Széppé varázsol

ELIDA
IDEAL-SZAPPAN

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illata.

A dicsőséget hozza

(Dicsőanna) Az Uj Kelet f... jén az Uj Kelet alapján feloszl... városi tanács... határozatából... helyezte rend... végűs megörk... tui hivatalh... lettel megese... Arissanu pre... Berbu kinevez... reatba utazott... ügyminiszteri...

A prefekt... ményei. Uja... tériumtól, ho... lezött tanács... Erre október... kelteszt vég... megválasztott... hogy a régi t... sába és kezd... végűsnek azo... tája volt. Ar... vett tanács... az ösvez tago... szűltött tanács... ként is szenés... és a követke...

Kiskölkölőmeg P. 12342

Mi, Kis... lembevéve a... szűlt törvény... megvitatva... szűk hely... elnöke által... ben kifogás... tanácsának... vármegyei... megvizsgáló

I. A ké... kezza alapj... dr. Martien... sokat, minth... A közis... alapján kiz... xandró Mal... minthogy 6... lasztották.

A fenté... alapján kiz... Nistor tanács... ban van a...

A 27. ... ségi tanács... mint alkalm... Pekri Sándor... Sándor tanács...

II. A k... a városi tá... pttagok: D... renc, Mikló...

III. E... 12564-C. ... rendeleten... bezésnek (?)

IV. Jel... litjuk ki, ... turánál, a ... primáriáján... tétel végett... Dicsőséze

Városháza, L...

A prefektu... kóoszmegei... időközben elk... jogos, amint... Nistor János

Közigazgatási recept renitens városi tanácsok feloszlására

A dícszentmártoni prefektus, minthogy a legfőbb közigazgatási tanács nem járult hozzá a tanács feloszlásához, egyenként csapta el a tanács tagjait

(Dicsőszentmártoni Dicsőszentmárton, október 30. Az Új Kelet tudósítójától.) Megírta annak idején az Új Kelet, hogy a törvénytelen indokok alapján feloszlított dícsőszentmártoni városi tanácsot a legfőbb közigazgatási tanács határozatából a belügyminisztérium visszahelyezte rendeltetési állásába. A miniszteri végzés megérkezett Kisküküllő vármegye prefektus hivatalához, de — mint már sok rendelettel megessett — nem hajtották végre, hanem Ariessu prefektus, bizalmas emberével, dr. Barbu kinevezett polgármesterrel együtt Bukarestbe utazott, hogy a rájuk kedvezőtlen belügyminiszteri rendeletet visszavonják.

A prefektus ur nem ind beletörődni

A prefektus bukaresti útja nem járt eredménnyel. Újabb rendelet jött a belügyminisztériumtól, hogy a polgárság akaratából megválasztott tanácsot vissza kell helyezni hivatalába. Erre október 28-án reggel egy előző nappal kelteztett végzést kibocsátotték Moldován János megválasztott primárnak, amelyben értesítik, hogy a régi tanács vissza van helyezve állásába és kezdje meg a hivatali működését. A végzések azonban egy igen súlyos szépséghibája volt. Ariessu prefektus ugyanis a kinevezett tanács véleményezése alapján ugyancsak az összes tagokat kizárja a hivatalbábelésre felosztított tanácsból. A közigazgatási osztályokként is szanaszét szétválasztott prefektusi végzés a következőképpen hangzik:

Kisküküllő vármegye prefektusa
P. 12342-926. sz.

Mi, Kisküküllő vármegye prefektusa, figyelembe véve a közigazgatás egységeitől szóló törvény 27-33. szakaszait, valamint megvitatta a Dicsőszentmárton vármegyei székhelyi interimáris városi bizottságának elnöke által előterjesztett véleményre, amelyben kifogást emel Dicsőszentmárton városi tanácsának tagjai ellen és figyelembe véve a vármegyei állandó bizottságnak az ügyiratok megvizsgálása alapján tett jelentését,

Elhatározzuk:

I. A közigazgatási törvény 163. szakasza alapján kizárjuk a községi tanácsból dr. Martlan Calutiu és Juliu Anca tanácsosokat, minthogy lakóhelyüket megváltoztatták.

A közigazgatási törvény 163. szakasza alapján kizárjuk a községi tanácsból Alexandru Maior és Révész Moritz tanácsosokat, minthogy őket vármegyei tanácsosokká választották.

A fentemlített törvény 161. szakasza alapján kizárjuk a községi tanácsból Joan Nistor tanácsost, minthogy bérleti viszonyban van a várossal.

A 27. szakasz alapján kizárjuk a községi tanácsból Joan Moldovan tanácsost, mint alkalmatlant és érdemtelent, továbbá Pekri Sándor, Gvidó Béla és dr. Ligeti Sándor tanácsosokat, mint érdemtelenekeket.

II. A kizárt rendez tanácsosok helyébe a városi tanácsba kerülnek a következő párttagok: Dorotteli Candes, dr. Pálffy Ferenc, Miklósy István és Petru Trifon.

III. Ezen rendelet ellen, amely a 12564-C. 1926. számú belügyminiszteri rendeleten alapszik, nincsen helye felebezésnek (!)

IV. Jelen végzést két példányban állítjuk ki, amelyikből az egyiket a prefekturánál, a másikat Dicsőszentmárton városi primáriájánál kell kifüggeszteni közhírtétel végett.

Dicsőszentmárton, 1926 október 27.

Dr. Jon Ariessu, s. k. prefektus.

Városháza, Loco.

Akik „érdemtelenekek“

A prefektusi végzés tehát kizárja Calutiu vármegyei prefektust és Juliu Ancát, mert időközben elköltöztek Dicsőszentmártonból. Ez jogor, minthogy összeférhetetlennek látszik Nistor János tagsága is, aki bérlője a városnak.

Annál inkább nélkülöz azonban minden jogalapot Joan Moldovan megválasztott polgármesternek a tanácsból való kizárása azon a címen, hogy nem felel meg ennek a tisztviselőnek, holott Moldovának hosszú közigazgatási múltja van. Jogtalan és indokolatlan továbbá a város legelőkelőbb köréhez tartozó és köztisztviselőben álló Pekri Sándor, Gvidó Béla és dr. Ligeti Sándor kizárása azon, túlságosan általános egyéni kritérium alapján, hogy érdemtelenekek a városi tanácsosok. Ez a megállapítás nemcsak törvénytelen, de becsületlen a szóbanforgó tanácsosok egyéni becsületére is. Pekri Sándor ugyanis tekintélyes földbirtokos és a magyar párt dícső tagozatának elnöke, Gvidó Béla unitárius esperes és a magyar párt helyi csoportjának alelnöke, dr. Ligeti Sándor pedig a Banca Romaneasca érdekkörébe tartozó Banca Comerciala si Industriala vezérigazgatója. Ha ez a négy köztisztviselő érdemtelenekek, akkor ki az érdemtelenségek? Alálában mi az érdemtelenség kritériuma? Mindezek tevéjebe pedig a prefektus minden törvényes alap nélkül, diktatórikus módon megtiltja az érdekelteknek, hogy a végzés ellen felebezést tartsanak, ahol a szabályozásnak is megadja ezt a jogot a törvény.

Törvénytelenségek sorozata

Mindezekről eltekintve, a prefektusi végzés a legnagyobb törvénytelenség azért is, mert a megválasztott tanács visszahelyezését az interimáris bizottságnak nem volt már intézkedési

Kétszeri betiltás után megtartották a munkások országos kongresszusát

Tizenhatmillió sztrájk és negyvenötmillió munkabérvesztés

(Cetj Kolozsvár, október 30. Az Új Kelet tudósítójától.) A romániai munkások szövetségének országos kongresszusa, amelynek megtartását a hatóságok kétszer is betiltották, október 24. 25. és 26. itán zajlott le Kolozsváron.

A kongresszuson, amelyen husz nagyobb ipari város képviseltette magát delegátókkal, az elmúlt három és fél évtized történelméről és eredményéről számoltak be, tekintettel arra, hogy az 1923. évi április hó 10. én megtartott üldöztető közgyűlés óta nem ült össze a szövetség országos képviselője.

A kongresszuson felolvasott jelentések igen érdekes adatokat sorolnak fel a szervezet életéből. A jelentés szerint az elmúlt három és fél évben a szövetségnek hetvenhat tagját tartották le. A hetvenhat munkás közül hatot ítélték el, hatvanhármat csak vizsgálati fogságban volt, egyet pedig kitoloncoltak az ország területéről. E letartóztatásokon kívül az 1925. évi márciusi közgyűlés óta nem ült össze a szövetség országos képviselője.

A jelentés másik része a bérmozgalom és a munkanélküliség kérdésével foglalkozik. Fontos statisztikai összeállítás alapján közli, hogy az elmúlt három és fél évben összesen tizenhat sztrájk volt és hat kizárás. Ezekből a munkásság győzelmével fejeződött be tizenhárom sztrájk és három kizárás, a munkaadók győzelmével két sztrájk és három kizárás.

A tizenhat sztrájkban és hat kizárásban, amelyek összesen 659 napig tartottak, 5966 munkás vett részt. A sztrájk és kizárások folytán 3.607.109 munkára vezetett el, ami 45.596.600 lej munkabérvesztéssel jelent egyet.

A jelentés további részeiben a jogvédelem az anyagiak, a szaklap és az adminisztráció kérdéseiről sorakoztat fel adatokat.

joga semmire, legkevésbé azonban arra, hogy a törvényes tanács tagjait kizárja hivatalukból.

Az ügy csattanója azonban csak most következett. A fenti végzés közzététele után alig néhány órával, azaz október 28-án délután egy újabb prefektusi rendelkezést tettek közzé, mely szerint a jelzett kizárások következtében a városi tanács taglétszáma annyira lecsökkent, hogy a törvény értelmében a tanácsot fel kell oszlattatni. A végzés egyben december 20-ra új választást rendel el.

Igy néz ki egy miniszteri rendelet, amíg Bukarestből elérkezik a végrehajtó közleg!

A harcot egyedül a város sanyli meg

Csak természetesen, hogy Ariessu prefektus végzése, mely nem egyéb a belügyminiszteri rendelet végrehajtásának paródiikus kijátszásánál, nagyon indokolt felháborodást keltett nemcsak Dicsőszentmártonban, de az egész vármegyében. A magyar párt helyi tagozata rendkívüli közgyűlésen tiltakozott az elnökiségért érelem ellen, Moldovan Joan polgármester és dr. Ligeti Sándor pedig — annak ellenére, hogy a prefektusi rendelet szerint felebezésnek nincsen helye — felebezést nyújtanak be a legfőbb közigazgatási tanácshoz. Bizonyosra veszik, hogy a politikai elfogultságoknak és pártszempontoknak felette álló legfőbb közigazgatási bizottság újra visszahelyezi hivatalába Dicsőszentmárton megválasztott tanácsát, de ilyen auspiciumok mellett az aligha lesz képes dolgozni, pedig a vízvezeték, csatornázás, közvilágítás, utcakövezés ügyét sürgősen meg kell oldani. A sok herce-hurocnak ilyenformán tehát a város adja meg az árát, amely éppen azok jóvoltából nem tud a modern fejlődés útjára lépni, akiknek első sorban köteleességük lenne ezt a fejlődést garantálni és lehetővé tenni.

A jelentések felolvasása után kezdetét vette az általános vita, amelynek során négy határozati javaslatot fogadtak el. Az első határozati javaslat a gyűlékezési és szervezkedési szabadságért szállt szóra. A második határozati javaslat a munkanélküliség letöréséért szállt szóra. A javaslat többek között szigorú ellenőrzését kívánja a nyolcórás munkaidő betartásának, kéri a munkások sürgős megindítását, valamint a bankoknak és vállalatoknak kötelezését, tisztviselői és munkálakások építésére, a munkanélküliek állami segélyezésének törvényhozási biztosítását és azt, hogy a munkahiány esetén a munkások tömeges elbocsátása helyett a munkaidőt rövidítsék meg.

A harmadik határozati javaslat a szűjtő és oktatás kérdésével foglalkozik, a szakajtó fejlesztésével, valamint a szövetség könyvtárának állandó fejlesztésével.

A negyedik javaslat az egységeités kérdésében foglal állást.

A határozati javaslatok elfogadása után megválasztották az új vezetőséget, amely a következőképpen alakult meg: Elnök: Müller Kálmán; alelnökök: Petzan Antal és Kömives Samu. Főtájtár: Dán István, titkár: Sonn Sándor.

A gyomorfájás, gyomormosás, bélsárgulás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fűzngés, halvány arczszín, rossz kedv a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata által elmúlik. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar Ferenc József vizről mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. Kapható gyógyszerárakban, drográjkban és fűszerüzletekben.

Fehérneműsalon

Jaques Ehrenfreund,
Timişoara, Belváros, Lloyd-sz.
Linoleum mellett.

Sajátkészítményű finom női és férfi fehérneműek. stzőrok, ágytakarók, toledó asztalneműek. Mindennemű lenárúk garantált legfinomabb minőségben.

Szolid, szabott árak. — Szakszerű összeállítás teljes menyasszonyi és babakelengyekből.

Szerelmi történet a Máramarosból

Mikor a férj azzal az ígérettel válik el feleségétől, hogy újra elveszi, de helyette egy fiatal leánnyal jegyzi el magát

(Sighet-Máramarossziget, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagy ösükről, Salamon prédikátorról nagyon írva, hogy bár száznál több asszonyt tüntetett ki falséges szerelmével, — valójában egyetlen egyet sem volt igazán boldog. Mert a szerelem olyan, mint a hegyek kéklő orma: csak addig kéklík, ragyog és kápráztat, míg el nem érjük.

Winkler Jenő, a szigeti „Favorit”-gyár egy-azú munkása bizonyára olvasta ezt a históriát Salamon királyról, de hát az ember a mások bölcseségeivel mit sem ér addig, míg a saját tévelygéseit át nem esik. A bölcsesség utja tévelygésen keresztül vezet a Winkler történet kezdeteig sohasem tévelygett. Rendes, előírások családja volt, aki hivatalból és hivatosan szerette feleségét és öt gyermekét, úgy, ahogyan az minden rendes polgár családja, akinek élete biztosítva van a szenvedélyek pereselő tüvéstől.

Anonban, ha az Ur akarja, még a kópnyél is esül; miért ne gyuladhatott volna meg Winkler Jenő szíve? . . .

A végzetes tuloldai

A haj azzal kezdődött, hogy Winkler Jenő egy szép napon kilépett a szigeti „Favorit”-kefegyárból és szerencsét próbálandó, átment a túlsó partra, a cseszlovák Máramaros Kékényesd nevű felújába. És pedig azzal a céllal ment át, hogy az ottani kefégyárban „jó” valóságban keresse meg mindennapi kenyerét a keresetéből még haza is tudott pénzt küldögetni. Már már arra gondolt, hogy egész családját átviszi Kékényesdre, amikor — hogy szerencsétlenségére — derült égbe villámlást a férfikor kései szerelme fogta meg az ő szívét. És ezzel kezdetét vette az a tragikomikus színjáték, melynek histórikumát elant adja a krónikás . . .

Az Ur utjai kiszámíthatatlanok . .

Ki hitte volna, hogy Kékényesden még divatban van a romantika és a szívszerelm? Hissen Ruszinszkó a satchenek és csehkoronára spekuláló hozományvadászok klasszikus hazája. És mégis: Winkler Józseffel megesezt a haj, rögtön azután, hogy megismerkedett egy fiatal 19—20 éves leánnyal, akibe halálosan beleszeretett. És ami még csodálatosabb: a leány viszonzotta Winkler érzelmeit, persze anélkül, hogy sejtelte lett volna szerelmese házas voltáról és ráadásul 5 gyermekéről.

Sőt, amikor ezt is megtudta, szerelméhez tovább is ragaszkodott, ami igazi szenvedélyre vall, mert hiszen a szerelem konok és vak, minél igazabb, annál inkább az. És Winkler is érezni kezdte, hogy szívében az Ur titokzatos akarata szólalt meg, hogy ez ellen az érzés ellen hiába is próbál védekezni. Most már tudta, hogy egymás nélkül, ő a leány nélkül és a leány nélküle nem élhetnek . . . Az élet csodálatos rejtelmekkel van teli, amiről legkevésbé Winkler József tehet.

A célhoz vivő furlang

Gondolt nagyot Winkler József és egy szép napon hazajött Szigetre, szívében azzal az elhatározással, hogy bármily eszközök árán, de elválik feleségétől. S miután Winkler József finom érzésű ember, nem rontott durván, erőszakkal feleségére, nem csinált családi drámát, hanem egy sokkal kevésbé ártalmas, de a női lelkekkel szemben annál hatásosabb eszközöz folyamodott: a furlanghoz. Lelkibetegnek tartotta magát és mikor felesége aggódva kérdészködött nála kedélybetegség okáról, a következő mesét tállalta fel a hiszékeny asszonynak:

— Rómálmok üldöznek engemet. Álomban meghalt szülím képe kísért és a te szüleidnek szellemei, akik megakarják engemet gyilkolni. Ennek a kísértésnek most már az okát is tudom. A szellemek szememre vetették, hogy együtt élék veled, holott a házasságvevőnként (a kszibit) elvesztettük. Épen ezért azt ajánlom neked: váljuk el és pár hét múlva újra esküd-

jünk össze, amikor már birtokunkban lesz az új házassági okmány . . .

Az asszony lépze meg

Persze az asszony mit sem sejtett arról, hogy a férjnek ezzel a mesével milyen céljai vannak. Mint vakbuzgó asszony, percig sem kételkedett az álmok jelentőségében, sőt még ő kezdte forszírozni férjénél a válást, hogy a ksziba birtokába ju hasanak. Winkler Jenő külön még arra is megkérte az asszonyt, hogy a dologról ne szöjjon senkinek s a válás valódi okáról rossz családi életüket tüntesse fel.

Kimondják a válást

Igy kerültek az egyházi felsőség elé Winkler Jenő és felesége. A daján kérdésre elmondták, hogy nem tudnak élni egymással. Éi hiába volt minden kapacitálás, a babonás asszony még férjénél is jobban ragaszkodott a váláshoz. A daján végre kimondotta a válást.

És a férj és feleség, amikor az utcára kiértek, a legnagyobb békeséggel váltak el egymástól. A férfi megígérte, hogy pénzt fog haza küldeni s hogy jószándékát bebizonyítsa, mintegy előlegként átadott az asszonynak 250, mondd: kétszázötven lejt . . .

A keserű fiadló

A legközelebbi vasattal Winkler már röpült is szerelméhez. Boldogan és megelégedetten. És dölge volt, hogy a leány szüleinek felmutatta a váló levelet, mire nagy dinom diaommal megtartották az eljegyzést és talán még most is mulatnának, ha közben Winkler otthongyótt felesége eszére nem tér. Egy ilyen vakbuzgó asszony nehezen tér észre, de ha egyszer észre tér, akkor annál világosabb lesz egyszerű sgya tekervényei között. Már Winkler és menyasszonya a közeli

Erdélyben hóhullám van, de Nyugateurópában tombol a tél

(Cluj-Kolozsvát, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ideai szeszélyes ősz a legképtelenebb meteorológiai meglepetésekkel szolgált. Néhány nappal ezelőtt már egész Erdélyben havazott és mára késő-tavaszi langyos meleg áradt el az erdélyi hegyek fölött, amely néhány óra leforgása alatt leolvasztotta a hegytetők tulkorán felvett hóspkát. Mig itt hóhullámokról irnak, addig Közép- és Nyugateurópából cikorgó telek és hóviharak jelennek, a Fekete tengeren pedig olyan orkánok dühöngenek, amelyekre hosszú idők óta nem emlékeznek. Az időjárásról szóló jelentéseinket itt adjuk:

Bécsben havazott, a Semmeringen ródlizaak

Bécsből jelentik: A legutóbbi napok egyre egyre süllyedő temperaturája után tegnap hatalmas havazás indult meg, amely az esti órákban hóviharrá fajult. A havazás oly kiadós volt, hogy egyes helyeken forgalmi akadályoknak vált okozójává a Semmeringen a hó magassága már a 15 centimétert is meghaladja, ugy, hogy közelibbről számítanak a téli szezon erőteljes megindulásával.

Franciaországban viharok dühöngenek

Parishól jelentik: Franciaországban irtószatos vihar vonult keresztül, amely egyes helyeken súlyos károkat okozott. A temperatura az egész országban süllyedt. La Rochelleben az orkán több házat lerombolt és a tengeren tartózkodó több hajót elsüllyesztett. Egy vitorláshajó kapitányát a vihar a tengerbe ragadta, ahol halálát lelte. Két La Rochellebe tartó hajó elsüllyedt, a legényzsegek nagy részét sikerült kimenteni.

Angliából zimekés ködöt és fagyot jelentenek.

Az Adriai-tenger megmozdult

Triestből jelentések szerint a héten olyan természetü tünemény történt, amelyhez hasonlóra a legőregebb bezzülöttek sem emlé-

Csinosan és olcsón
Öltöztetheti fiát és leánykáját, mert cé-
günk berendezett egy modérn

gyermekruha salont
ahol hozott anyagokból is készítettünk a leg-
szébb kivitelben angol és francia fiú és
leányka ruhákat.

Katz és Mendel
Főtér 10.

Tegyen egy próbarendelést.

házasághöztesről ábrándoztak, amikor megérkezett az asszony üzenete, hogy férjét várja, sürgősen visszavárja . . . Visszavárja új, boldog nászra, akit azt megbeszéltek. Az elvált asszony azonban hiába várt heteken keresztül: a turbékolás zenéje tulzongta az ő fatyolós szarát.

Winkler Jenő rá sem hederített a hívogató szóra, — mire az asszony gyanút fogott. Hogy gyanuja minél alaposabb legyen, a „jó emberek” siettek a felvilágosítással és elmondták neki: hányadán áll a dolog.

Erre az asszony elment férje volt munkaadóhoz és elmesélte nekik férje elárását. A jó emberek tanácsára végül is elhatározta az asszony, hogy férjét feljelenti „csalás” címén. Mert az a vileménye, hogy ezáltal sikerül megakadályozni férje boldogságát, az új házassághöztes . . .

Án ez alighanem meddő kísérlet. A szerelem erősebb, mint a halál, — mondja az I-as, mindenestre erősebb, mint egy szegény, babonás, vakbuzgó asszony, aki az életből csak a szűles fájdalom ismeri és — a nyomorúságot . . .

Furcsa história, majdnem fantasztikus, a tragikus csak az benne, hogy igaz! f. m.

keznek. Tompa morajlás hallatszott először, amely láthatólag a tenger közepéből indult el. A partoknál egy 1915 óra nem tapasztalt dagály volt észlelhető. A vizálás oly magára emelkedett, hogy a part magasságával egy síkba került, majd azt is túlhaladta.

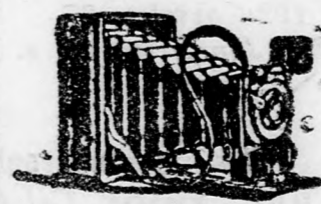
A kiáramló vízömegek előntözték az „Egysülési teret”, amelynek üzetei, kávéházai viz alá kerültek. A kikötőbe hallatlan károkat okozott az árvíz. Két horgonyozó hajót egymásnak dobott a víz, a hangárt tönkretette. A partdobott halak ezrei a csöcselék marta-lékává váltak.

Hóviharak mindenfelé

Balgrádi, budapesti, gráci jelentések szerint egész Középsurópában orkánok dúlnak. Mindentűt havazik. A telefonösszeköttetés számos helyen megszakadt. Kással jelentések szerint Szlovákiában és Ruszinszkóban árvíz pusztít.

— Rabbiválasztásra készül a hátszegi hitközség.

Tudósítónk jelenti: A hátszegi hitközség választmánya október 28 án ülést tartott, amelynek egyedli tárgya a rabbiválasztás határnapjának megállapítása és a pályázók közül a kandidálendők megválasztása volt. Hosszas vita után a pályázók közül dr. Krausz Mórt, a besztercei ortodox iroda főtítkárát és Klein Eliahu, a kolozsvári Tarbut tanárát, képesített rabbikat jelölték. A választmány egyrészenek kívánságára jelölték még Adler József sagesvári főrabbit is, aki nem pályázta meg az állást és így kérdéses, hogy egyáltalán elfogadja e a kandidálást.

Vidéki amatőrfényképezők
kérjenek arjegyzéket

POLITZER

fotoáruhástól Carol-Mare.
Vidéki szétküldés. Alapít
tatott 1898.

Legol- csobban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fióku let Str. Bariju 2., Str. Iuliu Maniu 8. Cal. Mojlilor 110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. Telefon 877

Telefo

lesón
t, mert cé-
modon
salont
ritünk a leg-
ancia fiu és
endel
Tegyen egy próbarendelést.

kor megérkezett
várja, sürgősen
dog másra, amit
y azonban hiába
olaa zenája tul-

tett a hívogató
nt fogott. Hogy
a „jó emberek“
mondották reii:

rópában

latszott először,
pétől indult el.
a tapasztalt da-
ás oly magára
gasságával egy
kdtá.

ndüték az „Egye-
kávházai viz
látatlan károkat
ozó hajt egy-
árt tönkretette.
csöcselék marta-

marok mindenfele
sientések szerint
t dúnak. Mínde-
kötetés számos
elentések szerint
a árvis pusztít.

amatióriényképezés
enek arjegyüket
LITZER
háztól Carei-Mare
székhely. Alapít
tatott 1898.

8. Cal. Motilor
Telefon 877

Nagy reklam-hét!

SZABÓ JENŐ

női divatkülönlegességek nagyáruházában, Cluj

- 1 mt. angol sima ruhabársony, minden színben 135
- 1 mt. angol ratiné flanel 58
- 1 mt. sima angol flanel minden színben 49
- 1 mt. tenisz flanel 35
- 1 mt. mintás angol ruhabársony 118
- 1 m. I-a Cosmanos barchet, mintás 75
- 1 m. duplaszéles szövet 88
- 1 m. duplaszéles kockás szövet 110
- 1 m. Mosott chitfon fehérneműre 37
- 1 kész alsó lepedő 228
- 1 m. 140 cm. gyapju térfi szövet 290
- 1 m. 140 c. nőikabát szövet 290
- 1 m. mintás selyem crep Maroccain 390

Raktárra érkeztek angol és francia costum-, kabát- és bársony divatujdonságok. Fehérnemű - csipkék, szőnyegek, függönyök óriási választékban.

Telefon **4-79** Telefon

Antiszemita incidens a bukaresti egyetemen

(Bucuresti-Bukarest, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma megkezdődtek a bukaresti egyetem valamennyi fakultásán az előadások. Az orvosi fakultáson sz első előadási nap antiszemita botrányral kezdődött. Az első és harmadik évfolyamon az antiszemita diákok elállták a tantermek bejáratait és megakadályozták a zsidó diákokat abban, hogy az előadásokra be-
melessenek.

A többi évfolyamokon rendezbe folyt az előadás, az első és harmadik évfolyamon azonban nem tudták megtartani az előadásokat, mert a zavargó diákok maguk sem mentek be az előadásra. Az egyetemi hatóságok a közoktatásügyi miniszter tudomására hozták a történeteket. A közoktatásügyi miniszter a legzigorubb intézkedéseket helyezte kilátásba.

Elhalasztották a Stotter-serleg mérkőzéseket

(Cluj-Kolozsvár, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közölte annak idején az „Uj Kelet“, hogy az ezévi országgrézi cionista konferenciával egyidejűleg a Stotter-serleg intézőbizottsága elhatározta a serlegmérkőzések megtartását és annak színhelyét a serleg alapsza bályai értelmében Nagyváradot jelölte meg. Amint ismeretes, az erdélyi zsidóság parlamentjének ülészéseiével párhuzamosan a zsidó sport-egyesületek is évről-évre találkoztak egymásnak, hogy a Stotter Aladár, a kolozsvári Haggibbor diszelnöke nevével elnevezett gyönyörű arany troféáért megmérkőzzenek és ezzel a zsidóság testi regenerációjának fejlettségét

dokumentálják. A nagyváradi Makkabea azonban — amint értesülünk — levelet intézett a serlegintézőbizottság titkárához, amelyben közli, hogy a levélben fel nem sorolható okokra való tekintettel, a mérkőzések rendezését nem vállalhatja. Ilyenformán ez évben is halasztást nyer a mérkőzések megtartása, annak ellenére, hogy a zsidó sportegyletek többsége már be is jelentette részvételét. Az intézőbizottságtól nyert értesüléseink szerint a mérkőzéseket a tavasz folyamán fogják lebonyolítani, egy nagyszabású sportünnepség keretében.

Harmincmilliárd lej külföldi kölcsönt szerzett a kormány

(Cluj-Kolozsvár, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mazonilescu pénzügyminiszteri államtitkár környezetéből már napokkal ezelőtt kiszivárgott az a hír, hogy a kormány igen diszkréten egy rendkívül nagyösszegű és igen előnyös feltételű kölcsönről tárgyal Londonban. A kölcsöntügylet részleteiről nem szivárgott ki semmi pozitív értesítés sem, valamint arról sem, hogy milyen stádiumban vannak ezek a tárgyalások. Ma egy bukaresti távirat jelenti, hogy a kormány egyik tagja kijelentette a „Lupta“ munkatársának, hogy legkésőbb a jövő hét végéig egy harmincmilliárd font sterlinges külföldi kölcsönt köt meg a kormány egy londoni pénzcsoporttal. A tárgyalásokat, amelyek a legnagyobb titokban folytak, Titulescu londoni követ vezette. A kölcsön megkötését trónbeszéddel fogják bejelenteni az országnak. A kölcsön felhasználásáról nem szivárgott ki pozitív értesítés. Egyes hírek szerint legelőször a CFR reorganizálására kerül a sor a külföldi kölcsönből.

A javulófélben lévő zsebmetszőkirály vezette a rendőrséget Veress Miklós bandájának nyomára

(Cluj-Kolozsvár, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Veress Miklós és Bács Péter rablózsérek ellen indított nyomozás egyrésze mára befejezést nyert. A kolozsvári rendőrség és szigurarcs hetek óta tartó nyomozásai eredményeképpen tizenhat egyént tartóztattak le, legnagyobb részt cigányok és cigányasszonyok, akik már évek óta a rabló ilkségek, rablások egész sorozatát követték el. Érdekes, az elfogottak nyomára Erős Sándor, az erdélyi zsebmetszővilág egy jól-mert tagja vezette a szigoranca és rendőrség detektívjeit. Erős ugyanis meg akar javulni és el akarja nyerni a Veress fejére kitűzött 300.000 lejt. Dicsán, Sulyok, Popescu és Kiss detektívek Erős vezetésével parasztrubában bejárták az erdélyi várokat, ahol a banda operálni szokott. Kalandos és részleteiben páratlanul érdekes nyomozás után sikerült a banda nagyrészét elfogni, a bandavezérek azonban: Veress Miklós és Bács Péter ma is ismeretlen tájakon operálnak. Itt, az elfogottak névsora:

Kovács Sugár László zsebmetsző és a banda kiemelkedő tagja. Moldovan Vasile, a mőcsi kasszabírlás főhőse. Emlékeztet, hogy a mőcsi takarékpénztár kasszáját ismeretlen tettesek egy jól sikerült betörés után elrabolták és magukkal cipelték, tartalmát utközben kiirtették és végül elhányták az út szélére. Makula József, aki csak a dollárokat szerette. Az amerikából hazatért parasztokat fosztogatta ki nagy előszeretettel. Kászonyi József, a kuküllővári rablógyilkosság főtettese. Amádónak nevezik „baráti“ körben. Neje, Mohácsi Róza alias „Milo“ szintén a brancsához tartozik. Kovács Peter, az erzsébetfalvi betörések hőse. És így tovább. Mind hősök ör, mind férfiak, mindegyiknek vér és betörések sora tapad kezéhez. A banda tagjai Kolozsváron egy Kajántó-uti koreszában adtak egymásnak találkozt. Az össze-rabolt ékszereket az Iliescu zálogházban helyezték el, ahol a holmik egy nagyrészét, mintegy 500 ezer lej értékben meg is találták.

— Tizenötmillió passziva. Bukarestből jelentik: A főváros politikai köreiben óriási feltűnést keltett az a hír, hogy Alchek bankár 15 millió passziva hátrahagyásával megszökött a fővárosból. Alchek eltűnésének híre kellemetlen hatást váltott ki a tőzsdén, ahol nagy kórtésekkel volt angazálva.

— Uj világrekord a repülés terén. Párisból jelentik: Costes és Rignot aviatikusok a Perzsa-öbölben Jask mellett leszállottak, 5500 kilométernyi repülés után, amellyel világrekordot állítottak fel.

— Öngyilkos lett egy temesvári újságíró. Riedl Leó, a „Temesvári Hirlap“ belső munkatársa 28 évi, csütörtökön éjjel, revolverral ezivenlőtte magát és azonnal meghalt. A huszonhároméves fiatal ember Budapesten műegyetemi hallgató volt és onnan került Temesvárra, ahol melen kólikus kedélyű embernek ismerték. Gyakran tett célzást arra, hogy öngyilkos lesz, de természetesen ezt nem vették komolyan. A rendkívül intelligens és nagy tudású fiatal embert kártársai őszinte szimpátiával vették körül. Riedl a legutóbbi időben Lugoson vállalt állást, de csütörtökön visszatért Temesvárra és szállásai szobájában követelt tettét. Halála előtt levelet intézett a „Temesvári Hirlap“-hoz, melyben arra kért volt szerkesztőt, hogy csak egy rövid hírből emlékezzen meg öngyilkosságáról.

* Palesztinába készül? Akkor már most rendelje meg a legújabb magyarnyelvű Palesztina-Egyiptom Utmutatót (Baedeker) az Uj Kelet könyvosztályánál. Ára vászonkötésben, 200 lej.

Hirdessen az Uj Keletben

HIREK

— Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja. Szerkesztik Giszka János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő. Az Új Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Vasárnap
1926. október 31.
Hétfo
1926. november 1.

— **Holnap érkezik haza a király.** Bukarestből jelentik: A király holnap érkezik haza. Holnapután Bukarestbe várják az olasz misszió tagjait, akiket a királyi palotában helyeznek el.

— **Mitileneu külügyminiszter csehszlovák kitüntetést kapott** Prágából jelentik: Masaryk elnök Mitileneu román külügyminiszternek a Fehér oroszlán renddel adományozta.

— **Hans Otto Roth Erik Colbannál.** Bukarestből jelentik: Tegnap délután Hans Otto Roth a német parlamenti csoport elnöke több, mint egy óra megbeszélést folytatott az Athene Palace-ban, Colban Erikkel. Hans Otto Roth Colban kérésére statisztikai adatokat nyújtott át a romániai németység kisebbségi helyzetéről.

— **A faszista nem koncentrálnak csapatokat a francia határon.** Rómából jelentik: A Stefani ügyrész megcáfolja egy angol lapnak azt a hírt, hogy a faszista milícia csapatokat koncentrálna a francia határon.

— **A drágaság Franciaországban aggasztóan emelkedik.** Párisból jelentik: A minisztertanács ülésen elhatározták, hogy mindazokat a katonákat, akiknek szolgálati ideje november 10-én jár le, már október 29-én szabadságolják. Ez az intézkedés összefüggésben van az egyéves katonai szolgálati idő bevezetésének tervével, ami jövő hét keddjén kerül a legfelsőbb haditanács elé. A minisztertanács ülésen a mezőgazdasági miniszter tett jelentést az élelmiszerek drágaságáról és megállapította, hogy a frank javulása ellenére is aggasztóan emelkedik az élelmiszerek ára és különösen a tejpiacon valóságos pánik tört ki a hihetetlenül emelkedő árak miatt. A mezőgazdasági miniszter a drágaság ellen szigorú rendszabályokat javasolt, amelyekhez a minisztertanács hozzájárult.

— **Letartóztatták Cirill bolgár herceg prágai jogtanácsosát.** Prágából jelentik: Cirill bolgár herceg ek, Boris király fivérének feljelentésére a prágai rendőrség kedden letartóztatta Eisler Róbert ismert prágai ügyvédet, a herceg jogtanácsosát. Cirill herceg azzal vádolja az ügyvédet, hogy visszaélt bizalmával és csalárd módon anyagilag súlyosan megkárosította.

— **Fizetéképtelensége miatt öngyilkos lett egy bukaresti cukorkagyáros.** Bukarestből jelentik: Ma délelőtt Jakabán öngyilkosságot követett el A. Popovici, Bukarest egyik ismert cukrásza és cukorkagyárosa. Öngyilkosságának oka, hogy a nyomászó gazdasági helyzet miatt fizetéképtelenségét kellett jelentsen. Popovici öngyilkossága mely részvétet keltett kereskedői körökben. Popovici a háború előtt igen szorgalmas munkával nagy vagyont szerzett, többek között ő építette a Nemzeti Színház mögötti palotát és az Ost-lomanu-féle korté. A háború után eladta házát egymillióért és továbbra is barlaja maradt majdnem egymillió berrel. Miatán nem tudott fizetéseinek eleget tenni, a csőd helyett az öngyilkosságot választotta. Feleségén kívül két leánya gyászolja.

— **Repülőversenyt rendeznek a kisantant pilótái.** Belgrádból jelentik: A jövő év augusztusában a kisantant pilótái repülőversenyt fognak tartani. A versenyzők Belgrádból indulnak Prágába és innen Varsón és Bukaresten át visszatérnek Belgrádba. A jugoszláv Aero Klub külön bizottságot alakít a verseny rendezésére. A versenyben a katonai repülők és a most megalakuló jugoszláv légiforgalmi társaságok pilótái is részt vesznek.

— **A Jézode-Hatora 25 éves jubileuma.** Óriási érdeklődés mellett ünnepelte a Jézode Hatora 25 éves fejrállásának jubileumát. Nagyvárad zsidósága számarányának megfelelően rendelkezik egé zsidóügyi, szellemi és rituális szükségleteinek kielégítése és vallási nevelés céljaira rendelkező mintaszerű intézményekkel. Ezen intézmények között egyik igen szép intézménye a Jézode Hatora. Aja piteja megboldogult Fuchs Mór nagytudású főrabbi volt, a jelenlegi főrabbinak, Fuchs Benjaminszék atyja. Calja Chederek fentartása amelyek mintaszerűek, valamint a Schulehan Aruch Orech Chaim ismert tése. A jubileumi ünnepség imponáns érdeklődés mellett tartott meg, az ünnepség egyébként három ünnepségre volt a Jézode Hatora egytelnek. Az ünnepség második része volt a Schulehan Aruch Orech Chaim tanításának befejezése. Ezen nagy művet 6 éven keresztül tanította mindennap az egyesület nagytudású elnöke, Meiszner Márkusz és e napon Szijen ünnepséggel befejezték. Az ünnepség harmadik és lélekemelő része Nagyvárad zsidósága áldozatkészségének újabb dokumentuma. Ugyanis az Egylet tanhá át két újabb tanteremmel kibővítették és ennek a felavatása ugyancsak a jubileumi ünnepség keretében zajlott le. Az ünnepségen részt vett a nagyváradi rabbinatus teljes számban, valamint a nagytudású vienci rabbi és számtalan kiváló tudatudós. Az ünnepség istentisztelettel kezdődött, majd Meiszner Márkusz elnök az Orech Chaim mű utolsó fejezetét adta elő. Majd megemlékezett az Egylet halottairól, Fuchs Mór főrabbi, Blau Sámuel és Bráder Jenőről. Továbbá kronologikus sorrendben emlékeztek meg az egylet keltekezéséről és történetéről. Cimetbaum Pihás rabbi hatalmas halachikus beszéde mély benyomást gyakorolt a halgatóságra. A jubileumi ünnepségen 300 teríték volt, ahol a fehér asztal mellett több szel lemes pohárköszöntő hangzot el és a késő éjszai órákban ért véget. (b. sz.)

Szoraláczrá, beregögnél
Mindig „Kopro!” legyen kéntél.

— **A máltai lovagrend visszaköveteli birtokait.** Prágából jelentik: Herceg, a sau erón máltai rend egyes erővezérkarával Prágába érkezett, hogy a rendet az új kormány által elismertesse. Az elismerésnek következménye az lenne, hogy a rend visszatérne birtokait, amelyeket eladának és az ellenértéket külföldre viúnék. A nagymester követeléseinek támogatója állídlag Mayr Harting, az új rémet miniszter, aki megígérte, hogy a rend követeléseit a minisztertanácsban keressük fel.

— **Erdélyi és alsómagyarországi ártótt és szines bismarckok, brilliáns és dísz festések, bordíros plüssök párisi miótták után készítenek a „Műhímző Szalon”-ban** (1926. u.) 15 emelet

— **Habsburg ellenes beszéd a magyar nemzetgyűlésen** Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés mai ülésén a felsőház javaslathoz Leczai Erő pártotviveli képviselő szölet hozzá és azt hangzotta, hogy Magyarországra visszazalott a szabad királyválasztás joga. A trónfosztó törvényt nem csupán külpolitikai nyomás alatt hozta a nemzetgyűlés. A jogfolytonosság kérdésében különben sem csupán a detronizációs törvény irányadó, hanem a pragmatika szankció is, amely hatályát veszítette. A Habsburg ház nem szolgált rá a nemzet halálára és lejáráására. Nagyon helytelenül, hogy a felsőházba felvegyék a Habsburg ház tagjait. Csak József főherceg családjaival történhetik kivétel, mert ő a múltban is mindenkör a magyar nemzet pártján állott és a világháború legendás alakja volt.

— **Trotzkij lesz a szovjet párisi nagykövete.** Varsóból jelentik: Rgei jelentés szerint Trotzkij Oroszország párisi nagykövetségé fogják kinevezni.

— **Jogerőssé lett Maurras francia royalista büntetése.** Párisból jelentik: A Maurras per újrafelvételi köréssét elutasították és így az ismert royalista politikus egy évi fogházbüntetése jogerőssé vált.

— **Román nyelvkurzus a Sfatunál.** A kolozsvári Sfatul Negu-torese vezetősége elhatározta, hogy november 1-től kezdve rendszeres román nyelvkurzust állít fel a kereskedők és azok családtagjai, valamint alkalmazottai részére. Az oktatásra Chereslesiu Victor, az ismert román nyelvtanárt kérték fel. A kurzusra jelentkezéseket elfogad a Sfatul titkársága, Str. Memorandului 6.

* **Orvosi hír.** Dr. Weisz Falap orvos rendőjét Calea Regale Ferdinand 33. szám alá (Élőház, I. emelet baloldali ajtó) helyezte át. Rendel tudó és kórházoknak délután 2-4.

— **A szigeti cionista ifjúság táncmulatása.** Tudósítók írja: A Zsidó Nemzeti Szövetség szigeti csoportjának keretében működő ifj. egyesületek ma, vasárnap este tartják meg szeszonyító báljukat, melyet városzerte óriási érdeklődés előz meg. A rendezőség hetek óta készül erre a táncmulatásra, mely valószínűleg a legsikerültebb bálja lesz Sziget közönségének. A bált tánc és szépségverseny fogja változtatni a tenzi.

Világszerte nincsen párja
„Kopro!” ha-hajtsák királya.

— **Csak a huszkilométeres zónán belül tartják fenn a cenzurát.** Bukarestből jelentik: A külügyminiszter ma rendeletet küldött az összes vármegyey prefektusoknak, amelyben tudomásukra adja, hogy minden előlégy, vagy akár utolsó cenzurát megszüntetett, még azokban a megyékben is, ahol ostromállapot van. A cenzura csak az ugynevezett nemzetvéd imi területen marad fenn, a határtól 20 kilométerre terjedő vonalon belül.

A Keren Hajjeszód

különakcióját lebonyolítani minden helyicsoporthoz cionista kötelessége

Üzletáthelyezés!

Chic de Paris

(volt Lőrincz & Tóth)

női divatruháza átköltözött Főter 8. szám alól

Str. Nic. Jorga 3.

sz. alá (volt Jókai-u.) Generala palota

★
Az összes raklaron levő árukat rendkívül meyen leszalított árakon árusítjuk.

Katonatiszti ruhákat olcsón fest kakira Czink, Cluj

Weisz Adolf uriszabónagát áthelyezte Calea Regale Ferdinand 17. sz. alá

A lel magas kurzusa miatt

— Gh

Muster Gh városal k Bakarestbe szokot a több regát la oknak k

Ne
hírdetés
eltántori
ban szá

— Tiz
hadikölcs
ról jelentik
a hadikölcs
dóan arról
töszdén a
álag tiz
kötvények
nagy üzleti
piacon, bár
de, mert k
esítették. E
péztár tar
hadikölcsön
donozok e
bivtak egy
iszter elé

— A
Tudósítónk
szegi hely
rendezett k
keretén b
Löwy Lea
Bella ped
verzet inter
a Hatikva

— A
mesvári t
lsányegyle
des évi k
sebb érde
kásságot k
a maga k
portjait. A
töltésére k
kítása, va
gyülés jel
nyilik m
mely irán
vánul meg
hivja meg
Barisszia
egylet vez

Ivott-

A lei magas kurzusa miatt

Eredeti porcellán

- 12 szem. ebédlőkészlet, 71 drb. Lei 3650
- 6 szem. " " 26 " " 1450
- 12 szem. teás- vagy kávékészlet " 950
- 6 drb. metszett vizespohár " 27
- 6 " " borospohár " 21
- 6 " " likőrspohár " 18
- E edeti alpakka kés, kanál, villa, 3 drb. " 180

FISCHER Cluj

üvegudvar

A lei magas kurzusa miatt

Ghil bankár Bukarestben folytat kölcsöntárgyalásokat Bukarestből jelentik: Mister Ghil ismert bankár, aki több erdélyi várossal kölcsönüzletet kötött. Nagyváradról ma Bukarestbe érkezett. Mister Ghil tanulmányozza azokat a lehetőségeket, amelyek mellett több regáti várossal s egyes ipari magánvállalatoknak kölcsönöket közvetíthet.

Ne hagyja magát
 hrdetésekkal. **Bármily zeneművet** raktárról elítántoritani. **Bármily zeneművet** legolcsóbban szállít Révész Béla Marosvásárhely. Kérjen á jegyzéket.

Tíz százalékkal emelkedett a magyar hadikölcsönkötvények árfolyama. Budapestből jelentik: A magyar községi életben újból a hadikölcsön bevételek kerültek napirendre és állandóan arról folynak a tárgyalások. A csettörtöki tözsdén a valorizációs indítvánnyal kapcsolatban átlag tíz százalékkal emelkedett a hadikölcsönkötvények és a pénztárjegyek árfolyama. Általában nagy üzleti tevékenység tapasztalható a hadikölcsön piacon, bár a bankokat már kevesebb érdeklő a kérdés, mert hadikölcsönkötvényeiket már rég értékesítették. Egyedül az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár tart tárcájában negyvenmillió névértékű hadikölcsönkötvényt. A hadikölcsönkötvény túl jövedelmek egyébként a jövő péntekre nagygyűlést hívtak egybe és tényleg menetekben akarnak a miniszter elé vonulni.

A hátszegi zsidóság chaluc-estélye. Tudósítónk jelenti: Nagy sikerrel zajlott le a hátszegi helyi csoport, Aviva és Barisszia által rendezett kultúrestély. A rövid, de kiváló műsor keretén belül Szaturovics Gyula hősből szavalt, Löwy Lea a chalucokról tartott előadást, Salamon Billa pedig az Uj Hátszagezrek című Giszkalay-verseket interpretálta. Az emelkedett hangulatu estélyt a Hatikva rendezte be.

A temesvári Zeira közgyűlése. Temesvári tudósítónk jelenti: A temesvári Zeira-lányegylet vasárnap, október 31-én tartja rendezési közgyűlést, melynek az ad különböző érdeklődést, hogy a lelkes, nagy munkásságot kifejtő egyesület ezuttal alakítja újjá a maga keretein belül megszervezett csoportjait. A jövőben nagyon fontos funkció betöltésére hivatott jótékonyági csoport megalakítása, valamint a kis Zeira megszervezése a gyűlés jelentősebb pontjai. Ezzel egyidejűleg nyílik meg a Zeira kézimunkaféltés is, mely iránt városszerte óriási érdeklődés nyilvánul meg. A nagyszabású ünnepségre ezuton hívja meg a testvéregyesületeket és az Aviva-Barisszia csoportokat a temesvári Zeira lányegylet vezetősége.

Ivott-e már „Dácia” vizet?

SPORT

A ma délutáni mérkőzések. A városi pályán a Victoria és az Universitatea csapatai találkoznak egymással. Az egyetemi csapat Dömök keze alatt hatalmasan fejlődött és Brassóban mér izellőt adott képességeiből. A Victoria csapatán ezzel szemben az utóbbi időben formahanyatlás észlelhető, ami a mérkőzés kimenetét teljesen nyitlta teszi. A vasutaspályán a KAC és CFR találkoznak egymással. A vasutas csapat néhány régi erősségével kompletti rozsa együttesét és veszélyes ellenfele lesz a piros fehéreknek.

Ingyen olvassa Erdély legjobb szerkesztett napilapját, ha kivágja az UJ KELET szelvényét és vásárol vele.

A FILM

Ma van az „Erdésleány” sajtóbemutatója. Ma délelőtt fél 11 órakor lesz a sajtóbemutatója az „Erdésleány” című filmnek, mely nemcsak kedves, megható és megkapó tárgyánál fogva ragadja meg a néző képzeletét, hanem pompás felvételeivel, idillikus hangulatságával is. Az „Erdésleány”, mint operett is óriási világsikert aratott, Fall Löw bábijos muzsikát írt hozzá. Az „Erdésleány” II. József császárnak, ennek c. upa sziv és csupa szellem uralkodónak idejében játszódik le. Maga a császár is résztvevője a szerelmi idillnek, amely az erdők árnyai alatt veszi kezdetét és a Burg seelymes, cirkádás termelben ér hangulatos véget. A film főszerkesztője a legnépszerűbb filmkészítők egyike: Harry Liedtke játszsa; az Erdésleány, kedves, törékeny, romantikus alakját pedig a finom és szépséges Lya Mara testesíti meg. A film sajtóbemutatója iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. A bemutatóról részletesen fogunk beszámolni.

Antiquaire
Holtscher
 Cluj
 Strada N. Iorga (Jókai-u.) 2.
 Vis-à-vis „Hotel New-York“

Szerkesztői üzenetek

E. Simonné, Cluj. A kötelező munkaszünetről szóló törvény a vasárnapokon kívül a következő ünnepek szigorú betartását rendeli el: Ujév, Vízkereszt (január 6), január 24, április 23 (Szentgyörgy napja), husvét első és második napja, május éseje, május 10 (egyesületi ünnep), hősök napja, karácsony első és második napja.

Nyolcadikos, Zalaú. 1. A kérvény ügyében interveniáltunk a Zsidó Jogvédő Irodánál, amely az elhatározást meg fogja sürgetni. 2. Minthogy a magyar értekezlet Romániában nem ismerik el, önkénté ségi jogot sem ad, vagyis nem kaphat utlevelet és tanulmányi szabadságot sem a katonaságtól. 3. Magyar érettségivel szerzett bármilyen külföldi diplomát nem nosztrifikálnak. 4. Tanulmányainak külföldön való továbbfolytatására csakis ugy számíthat katonai haladékat kapni, ha itthon teszi le az érettségit.

P. Lipót, Beclan, Pannasz. nem jogosult, mert kérdéseire már válaszoltunk. De mert valószínűleg elkerülte a figyelmét, ezttal megismételjük multkori tiszteletünket. 1. A kértetett cím közben megváltozott, az újat pedig még nem közölték velünk. 2. Hollandiáig az utiköltség körülbelül 3500—5000 lej, azonban, hogy hányadik osztályon és milyen vonaton utasik. 3. Mayer Ebner feltétlenül részt vesz a nagyváradi konferencián. 4. Ha a gyermekek kiskorúak, illetve 18 évesnél fiatalabbak, az amerikai állampolgárságu szolgáló soronkívül kiviheti őket az Egyesült Államokba.

O. A., Dej, Kolozsváron van állami kereskedelmi iskola.

P. Vitno, Timisoara. A világot már sokan akarták bigyógyítani jelenlegi beteg helyzetéből: az eredményt ön is tapasztalhatja. Nem nagyon valószínű, hogy két cikéből önnök nagyobb sikere legyen. A bennük kifejtett tervezett, bár laikus formában van koncepiálva, egészséges gondolatokon alapszik amelyek azonban megvalósíthatatlanok. Az egész emberiséget kellene természetes ösztöneitől megfosztani, hogy át lehessen gyurni olyanná, amilyennek ön és sok más világmegváltó szeretné.

Hú olvasó, Ludus. Menyasszonyi kelengyéje semmilyen címen sem részesülhet vámkedvezményben. Erről csak ugy lehetna szó, ha ön csaszlovák állampolgár volna, aki román állampolgárhoz ment nől és házassági bizonyítványt tud erről felmutatni.

N. N. Nasaud. 1. A magyar rezsim alatt történt cégbefizetés, ha idközben vissza nem voltak, jelenleg is érvényesek, amennyiben nem fiókülsérről van szó. Filialéknál ugyanis eleget kell tenni a még érvényben levő magyar kereskedelmi törvényben előirt, a külföldi cégekre vonatkozó intézkedéseknek. 2. Ha monopolcikkeket is árusít, akkor hat napon át köteles ületét nyitvatartani. 3. Dohányárudában okmánybélyegek árusítása is kötelező olyan arányban, amilyenben a törvény azt esztenként előírja.

S. Miklós, Dej. Elkészorban is arra a tévedésére kell felhívunk a figyelmét, hogy Otto Weinger: Geschlecht und Charakter című munkája, amely Ön szerint nemrég jelent meg, már egy évtizeddel is több idő óta került könyvpiacon. Ugyanezen okból a könyvet minden kompetens oldalról megbírálták és így az Ön hozzászólását, bármennyire is értékes, legnagyobb sajtólatunkra, nem tudjuk közölni.

H. M. Önkéntes, Cluj. 1. A rendelet, amely szerint a tisztai rang elnyerésére szóló jog feladása árán bárki segédmozgálatosi beosztást kérhet ezrednél, azt is tartalmazza, hogy a leszerelés csak ugy történik egyévi szolgálat után, ha sikerrel tette le a szakaszvezetői vizsgát. 2. Mint minden rendelet, ez is állandó jelleggel készült, de jóslásokba még sem tudunk becsatlakozni aravonatkozólág, hogy jövőre is érvényben lesz-e még. 2. A bevonulás mindenkor a Carculnál történik.

M. Jenő, Sibiu. 1. Mint egyetemi hallgató, kimehet Amerikába, de előbb be kell szereznie valamelyik ottani főiskola felvételi bi osyítványát. A kiutazáshoz a továbbiakban ugyanezen iratok szükségesek, mint a rendes kivándorlónknál. 2. Azzal, ha lemond a román állampolgárságról, semmivel sem kerül közelebb céljához, mert Amerikában alá kell írnia egy kötelezvényt arról, hogy tanulmányainak befejezése után, amit szigorúan ellenőriznek, elhagyja az Egyesült Államok területét. 3. Bővebb felvilágosításért forduljon Bukarestbe, az amerikai konzulátushoz.

* Érdekes megállapítás. Bucarestiben a jobb lokálokban az Andrányi pezsgőket fogyasztják.

rancla roya-
 A Maurras per
 így ez ismert
 üntetőse jog-

Statuinál. A
 rendezősége el-
 kezdve rend-
 fel a keres-
 mint alkalm-
 esteslu Vic
 kérték fel.
 rad a Statul

p orvos re-
 33. szám alá
 helyezte át.
 n 2-4.

g táncműat-
 mzeti Szerve-
 3 ifj. egyesü-
 g ezazonnyitó
 edeklőds előz
 erre a tánc-
 kerültebb bálja
 c és szépség.

zónán belül
 bból jelentik:
 küldötte az
 k, amelyben
 ölőge, vagy
 ntetett, még
 ostromállapot
 zett nemzet-
 határról 20

szód
 ebonyoli-
 cs csoport-
 telésege

zés!

aris

Tóth)

ltó-
 alól

ga 3.
 ala palota

vó áru-
 leszal-
 itjuk.

Cluj

KÖZGAZDASÁG

A Carpatia biztosítót beleolvasztják a Franco-Romanába

(Cluj-Kolozsvár, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt a biztosítási szakmában igen közéleti érdektárgyak folytak le Nagyváradon. Ezekben a tárgyalásokon a volt „Ivria,” mostani nevén „Carpatia” biztosító intézet sorsa felett döntöttek.

Mint ismeretes, az Ivria mintegy öt évvel ezelőtt alakult meg Erdélyben, még pedig nagyváradi székhellyel és gyors terjeszkedéssel az összes nagyobb városokban állított fel ügyosztályokat. Az Ivria, amely a Frankfurti Biztosító Társulat érdekségi köréhez tartozott, egy évvel ezelőtt a „Dagena” cím alatt érdeklődő cégek alapított, négy vezető román terület érdek-szférijába került. Ezelőtt egyidejűleg tárgyalások indultak meg a négy vezető biztosító intézet és a Franco Romana (volt Magyar-Francia) részvényösszegeinek megszerzésére, amely tárgyalások sikerre is vezettek.

Néhány nappal ezelőtt a Carpatia nagyvá-

radi igazgatóságánál a Dagena „kibúldóit,” valamint a Franco Romana és a Carpatia igazgatósága közös értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a Carpatia-t beleolvasztják a Franco Romanába. A beolvastatás technikai részét úgy oldják meg, hogy a megszűnt Carpatia ügyosztályait egyesítik a Franco Romana ügyosztályaival és a két intézet egységes vezetés alá kerül. Azokon a helyeken, ahol a Carpatia ügyosztályai jobban be vannak vezetve és jobb helyiséggel rendelkeznek, a Franco Romana költözik át a volt Carpatia helyiségeibe.

Mint értesülünk, az új érdeklődés teljes egészében átveszi a Carpatia tisztviselőkarát. Bár az átszervezés részletei, ugyancsak a személyi kérdések is csak most vannak eldöntés alatt, valószínűnek látszik, hogy a kibúvált Franco Romana vezetője továbbra is Székely Ferencz igazgató marad, aki az intézet bürokráciájából fogja irányítani a társaság ügyvitelét.

Lemondásra szólítják fel a kolozsvári Sfatul munkaképtelen vezetőtagjait

A Kereskedők Tanácsának választmányi ülése

(Cluj-Kolozsvár, október 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Sfatul Nagyszemes kolozsvári tagozatának választmányja tegnap este ülést tartott, amelyen több, a kereskedelmet közéleti érdektárgyban hoztak határozatot. A választmány mindenképp elhatározta, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel az eddigieknél életképebbé teszi a Kereskedők Tanácsát és ennek érdekében fel fogja kérni a választmány azon tagjait, akik elfoglaltságuk miatt eddig nem vehettek intenzív részt a Sfatul vezetéseben, hogy adják át helyüket olyan tagoknak, akik kellő energiával fogják ellátni tisztüket.

Foglalkozott ezután a választmány a bukaresti városi tanács azon tervével, amellyel a fővárosba érkező árak után 1 százalékos adóvolumadót (értékadó) akar kirovni a fővárosi bevétel fokozására. A választmány elhatározta, hogy ez ellen országos akciót indít, mert az a veszély fenyeget, hogyha ezt az adórendszert Bukarestbe bevezetik, később ki fogják terjeszteti az ország többi városaira is. Ebben a kérdésben különben a közeli napokban szgyűlést fognak egybehívni, hogy a kereskedelem egységes tiltakozását fejtesse ki.

A forgalmi és luxusdók eltörlésével kapcsolatosan a választmány elhatározta, hogy ezt a

kérdést közéleti tanulmány tárgyává teszi, különösen azon célból, hogy a forgalmi és luxusdók pótlására olyan adóvolumadot vezetessenek be, mely nem jelent a kereskedelemre megterhelést. Több főúgy tárgyalása után kimondotta a választmány, hogy ezután minden második ülésközön este külön összehívás nélkül ülést tart a folyamatban levő ügyek tárgyalására.

Zürich-en 293 ra emelkedett a lej. A napok óta tartó lejjavulás mára tovább folytatódott és Zürichben elérte a 293-as sárlati jegyzést. Tovább emelkedett a lej Newyorkban is, ahol 57-1 jegyzik. A többi külföldi tőrszéken azonban változatlan. A belföldi forgalomban a devizák árai tovább esnek, a dollár 174-re, svájci frank 84-re, angol font pedig 852-re esett. Budapesti jelentés szerint ott egyes külföldi valutában erős szlet fejlődött ki. A legérősebb a lejben a piac, amelyben a tizifaimportörök fedezik magukat igen nagy tételekben. A lej szilárdságát azzal magyarázzák a Romániával összeköttetésben álló cégek, hogy a romániai valuta további sorsát még mindig a régi pénzügyminiszter, Vintila Bratianu irányítja a kulisszák mögött, ő pedig zürichi paritásában, háromtized svájci frankon akarja stabilizálni a lejt. Ugyáztan, hogy a nemzetközi piac kevésbé optimista, mert ott még mindig nagyon magas a lej kamattétele. Szilárdnak itéli meg a piac a francia frankot, amelynek kamatbázisa öt százalékkal haladja meg az angol fontot. A lírában viszont mindkét irányban dolgozik a spekuláció. A magyar koronával nincsen spekulációs szlet sehol a világon.

Tőzsde

A lej Zürichben ma 292.50 es nyitás után elérte a 293-as jegyzést. Newyorkban 57-re emelkedett a lej árfolyama. A belföldi forgalomban az irányzat csökkenő árak mellett továbbra is lankás. Az árfolyamokat alább adjuk:

Devizák	Valutapiac 1926 Október 30 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
Zürich	3400-3410			614	3400	13757	13655		
Newyork	174-176	518 3/4	518 3/4	31.6	175	71350	708		1928 1/2
London	852-854	2514 1/2	2514 3/4	154 1/2	853	2458 3/4	3433		48475
Páris	560-570	1640	1627 1/2		565	2240	2229		316 1/2
Milano	770-775	2245	2207 1/2	135	770	3040	3020		184
Prága	524-526	1535 1/2	1535 1/2		523	2112 3/4	2097 3/4		296 1/4
Budapest	400-410	7265	7265		2180		5918		
Belgrád		915	915		820	258 1/2	1243 1/4		177
Bukarest		292 1/2	293	1775		401	400		57
Varsó		57 1/2	57 1/2			7920	7870		
Bécs	2500-2520	7330	7330		2500	10076			
Berlin	4220-4230	12335	12335		4200	16971	16832		

Százalék árfolyama: Zürich 200, Páris 1775, Budapest 40100, Bécs 40000, Prága —

DÚRA BATERIE

¶ Pár óra alatt tuljegyzték a magyar kölcsönt Amerikában. Budapestről jelentik: Newyorki távirat szerint a Spayer és Társa bankház tegnap, anélkül, hogy a szokásos prospektust előre közölte volna, hirtelen megnyitotta a magyar városok új kölcsönének jegyzését. A kölcsön husz évre szól, 89 százalékkal kibocsátva és 7 százalékos kamatozással, úgy, hogy végeredményben a tényleges kamat 9.2 százalék. A bankház néhány óra múlva közölte, hogy a kölcsönt magassan tuljegyzték. A jegyzést tehát röviddel a kiírás után le kellett zárni.

¶ Hegedüs Lóránt a Magyar Bank és Takarékpénztárak egyesülete élén. Budapestről jelentik: Hegedüs Lóránt volt magyar pénzügyminiszter estörtökön foglalta el a Takarékpénztárak és Bankok Egyesületének elnökségét. Hegedüs Lóránt az elnöki székfoglalásán hcs zabb beszédben méltatta a pénzügyt nagy jelentőségét a közgazdasági életben és kifejtette, hogy az államnak különös érdeke az, hogy erős pénzügyi intézmény legyen.

¶ Uj alelnököt választ a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara november elején igazgatótanácsi ülést tart, amelynek egyik tárgya új alelnök választása az ipari szakban. Dr. Farkas Mózes alelnök ugyanis, nagy elfoglaltságára való tekintettel ugyancs, nagy elfoglaltságára való tekintettel nemrégiben lemondott alelnöki állásáról.

¶ Megkönnyítik a friss gyümölcs szállítást. Bukarestből jelentik: A közlekedésiügyi minisztérium rendelkezése értelmében november 15-től kezdve a friss gyümölcsök szállítása tekintetében némi könnyítések fognak történni. Ezen új módok a szállítási módok, amelyeket gyorsvonatokon, személy- vagy vegyes vonatokon továbbítanak, csak a gyorsvonatok teteleit fogják fizetni minden külön illeték nélkül.

¶ Megsürgetik az új vámtörvényjavaslat elkészítését. Az új vámtörvényjavaslat lassú elkészítése különösen ipari körökben nagy nyugtalanságot kelt, mert az a veszély fenyeget, hogyha az egyes szakbizottságok rövidesen nem készülnék el munkálataikkal, az ipari érdekeltségek nem vehetik tárgyalás alá az egyes tételeket és így a törvényjavaslat olyan súlyos hibákkal fog a parlament elé kerülni, amelyeket később csak nehezen lehet majd korrigálni. Ez a feltevés annál is valószínűbbnek látszik, mert az eddigi gyakorlatban is igen gyakran előfordult, hogy az érdekeltek által nagy revizionisták. A Nagyiparosok és Munkások Szövetsége, mint értesülünk, akciót indít és interpellálni készül a kormánytól a vámtörvényjavaslatnak mielőbbi elkészítése érdekében és kéri fogják egyben, hogy a javaslatot addig ne terjesszék a parlament elé, amíg az érdekeltek részleteiben is le nem tárgyalják.

Select-mozgó

Október 31-én mutatja be Hella Moja és Henry Stuart kiváló művészeket

Feledés országútja

gyönyörű tragédiában, mely végigvezet Spanyolország legszebb vidékeir. Oriási színpad. Monopol Trans

Urania-mozgó

Október 31-én

Harry Piel

legjobb nagyszíri filmjében, a

Fekete Pierot-ban.

Monopol Filmoentr

Apollo-mozgó

Október 31-én utoljára

Malec (Buster Keaton)

legjobb sikerült vígjátékában

Malec a hajós

Ez

Hölgy
Bárs

„IDE

Feltűnő
gyári áron

Ábi ol
FEJÉ

Sir. G

Seegr
Zsak,
nagy

Bosko

2

Alka

Férfi egé

Női

fél f

Fü cipő

Női hócipő

A világ

cipő

Rag Fe

Par

és minden

gyertyát

Lengy

gyertyagyá

Átr

Neu

fé

Cluj, P

Várakozáson felüli meglepetést nyújt mindenki számára a szab. **'Veruv' hőterjesztő** és tüzelőanyag megtakarító készülék.

Ezelőtt

10 perc alatt egy szoba kerekszűlődjé.
A beszerzési költség 14 nap alatt megérül. **Minden kályhára alkalmas.** Megrendelésnél a fűtési bősége megadandó.
— **Ára 280 lei.** —
Por ódij és esomagolás nélkül. Helyi ügynökök és képviselők keresetnek. Szab. tulajdonos és egyedüli készítő
I. Weiszberger — Temesvár,
IV. Bul. Berthelot (Kossuth u. 1.)

Most 50%

Az Uj Kelet szelvénybeváltó helyei.

Az alant felsorolt cégek az Uj Kelettel kötött megállapodás alapján kötelezettséget vállaltak arra, hogy lapunk szelvényeit teljes értékükben beváltják, oly módon, hogy a náluk vásárolt áruk összegének 10 százaléka — fűszerkereskedőknél 5 százalék — az Uj Kelet szelvényeivel fizethető. A szelvénybeváltó helyeket városok szerint naponként felváltva közöljük.

Brassói szelvénybeváltó helyek

Női divat
Ascher Testvérek (Str. Portii 5) Női divatcikkekben legolcsóbb bevásárlási forrás

Férfi divat
W. & G. Schull (Str. Principele Carol 9) Férfidivat-különlegességek és szabóság
Lévay Sándor és Társa (Cerna-u. 7.) Férfi, női és gyermekruházati cikkek részletáruháza.

Kötött áru, harisnya
M. Blatt (Str. Portii 38) Harisnya kötött-szövött áru gyári lerakata
N. A. Binder (Str. Portii 15) Speciális férfi ingek, nyakkendők, férfi és női harisnyák a legbiztosabb árban

Konfekció
Fenyvesi & Samuel (Len-sor 31-33) Őszi, téli és tavaszi nőruha különlegességek — Szabott árak

Könyv, papír
Benkő Ignác (Str. Portii 52) Az összes könyv- és zeneműnyomtatványok kaphatók Papírárúknak a legolcsóbb beszerzési forrás

Óra, ékszer
Fährndrich Béla (Str. Portii 34) Óra, ékszer, ezüst és alpakka dísz tárgyak, valamint optikai cikkek kaphatók

Fűszer, csemege (5%)
Gáll Albert (Str. Portii 68) Telefon 3-15) Fűszer, csemege és gyarmatáru kereskedés

Hatszertár
Salamon-gyógyszertár (Kapu-utca 51.) Parfümök, kölnivizek, puderek, arckrémek és összes kozmetikai cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

Butor Hálószoba, szép, jó és olcsó. **Siebold Fülöp** butorgyárában **Timisoara, II., Távirda-u. 19. sz.**

Hölgyeim!
Bársony- és filz modellek
Ékeztek az **„IDEAL” kalapszalomba**
Feltűnő olcsó árak. Filz és bá sony álsalokitások gyári áron 48 óra alatt készülnek. Cluj, R. Ferd. 8.

Árnyék akarja egy- és fehérneműjét tisztítani, litogassa meg a **FEJÉRNÉ új fejerneműszalonját**
Str. Gălgăroșu (Rákóczy-ut.) 86 sz.

Seegras, Gradli, Ponyva, Zsák, származék, Afrik
nagy választékban és olcsó ár mellett
Boskovics József — Cluj
Strada Reg. Maria No 15.

Alkalmi vétel folytán

Férfi egész cipő, chev. eaux	450 lei
" " " box	500 lei
Női " " box	550 lei
" fél fűzős box	450 lei
Fü cipő 36-39	540 lei
Női hócipők	500 leitől

A világhírű Batz-cipők egyedárusítása
„EWO”
cipőárúházban — Cluj, Galca Reg Ferdinand (Wesselényi u.) 22.

Parafint, stearint
és mindenféle templomi, szalon és karácsonyi gyertyát gyárt és felhívásra mintázott ajánlattal szolgál
Lengyel Sándor és Flai
gyertyagyára, Arad. Interurban telefon 407.

Átmeneti kabátok
Neumann M.
férfi ruhaárúháza
Cluj, Piața Unirii (Póster) 14

Kartonage
Különböző dobozokat, kártyákat a legkisebb idő alatt készíti és szállítja az „Alfa” D. boxkészítés, Alfred Fabrius Nagyszében, Heuplitz 5.

Ha elsőbbrü **vágott vagy öllára**
van szüksége, legelőbbin azonnal házhoz szállítva, feltétlen szőlitsa fel a **10 számú telefoni.**
Első Román Fagyapógyár és Paipari Rt. Ezelőtt GRÜN fatelap

Kruppacél
esztergaacél, szerszámacél, rugóacél, betétacél, tartalékacél, gép-acél, szerszámok és szerszám-gépek állandóan raktáron
Herbert Gusztáv
acélnagykereskedése -- Sibiu (Nagyszében)
Unteris raktárházak.

november 1

A

ték a magyar
estről jelentik :
oyer és Társa
szokásos pro-
hirtelen meg-
sönének j-gy-
89 százalékkal
atozással, ugy-
es kamat 9 2
mulva közölte,
ezték. A jegy-
e kellett zárni
yar Bank és
élen. Buda-
t magyar pénz-
a Takarékpénz-
ségét. Hegedűs
zabb beszédbe-
égét a közsz-
államnak külö-
rei legyenek.
olozsvári ke-
kolozsvári ke-
ember elején
elynek egyik
pari szakban.
s, nagy elfog-
giben lemon-
ümölcs szál-
czlekedésügyi
ben novem-
sők szállítása
gkak történni.
k, amelyeket
gyes vonat-
aruk tételeit
nékül.
örvényjavas-
avaulat isseu
öbén nagy
eszély fenye-
gok rövidesen
sz ipari ér-
alá az egyes
olyan súlyos
oi, amelyeket
rrigálni. Ez a
étezik, mert
kran előfor-
t revizionát
megváltoztat-
dók Szövet-
t és interva-
örvényjavas-
ben és kérsi
ddig ne ter-
érskeltek

Moja
teket

utja
ezet Spa-
opol Trans

an.
Filmoentr

n)
n

